

Från HSFs brukarråd i psykiatriråd samt NSPH Stockholm
Till de politiska partierna i Hälso- och sjukvårdsnämnden
samt psykiatriutskottets ledamöter

Psykiatrisk vård ska inte upphandlas med enbart lägsta pris som tilldelningsgrund

Vi har med största oro noterat att HSFs psykiatrienhet börjat upphandla vård med lägsta pris som enda tilldelningsgrund. Det gäller hittills vård för hemlösa personer samt fyra geografiska områden för specialiserad psykiatrisk öppenvård. Anbud som vunnit de geografiska områdena har legat cirka 60% under de förutvarande anbud men anbudsvinnarna har trots detta bedyrat att man kommer att bedriva vård av lika god kvalitet. Anmärkningsvärt är också att det i avtalen inte finns inskriven någon vitesklausul om anbudsvinnarna skulle bryta mot avtalet.

Med anledning av vår oro hade vi den 17 juni 2024 ett möte med förvaltningen i frågan. Ansvariga tjänstemän försäkrade oss om att kvaliteten på vården var garanterad genom att man varit extra tydlig och konkret i sin kravspecifikation vid upphandlingen och att den därigenom var lätt att följa upp. En fråga från vår sida om varför man inte varit så tydlig förut i upphandlingar besvarades inte. Vår oro kvarstod efter mötet.

Vi menar som råd att det inte är trovärdigt att anbud som ligger cirka 60 % under den kostnad förvaltningen beräknat att verksamheten bör kosta, kan bedriva en verksamhet med bibehållen kvalitet, oavsett om förvaltningen formulerat sig annorlunda i kravställandet i avtalet. Våra misstankar stärks av att den egna produktionen i SLSO när de bedriver motsvarande verksamhet i andra geografiska områden tilldelas budgetmedel som ligger på de av förvaltningen förväntade nivåerna. Eller överkompenseras SLSO för sina delar?

På fråga till WeMind som vunnit tre av de fyra anbuderna gällande psykiatrisk öppenvård om varför de lägger så låga anbud är svaret att om de inte vunnit anbudet hade de upphört att existera som företag då verksamheten i Stockholm är den de har. Ur ett patientperspektiv är det ett djupt otillfredsställande svar. Vilka drabbas, om WeMind bedriver vård av otillräcklig kvalitet på grund av att pengarna inte räcker? Vilka drabbas om WeMind skulle gå i konkurs under avtalsperioden?

Man kan ställa fler frågor: Har hälso- och sjukvårdsförvaltningen tillräckligt bra och fungerande metoder för att fånga upp brister i kvaliteten hos vårdgivare tillräckligt snabbt? Exemplet Mando visar på motsatsen.

Har Hälso- och sjukvårdsförvaltningen modet och styrkan att säga upp ett avtal med en större vårdproducent om kvalitetsbristerna är stora? Hittills har det inte hänt.

På ett mycket tydligt sätt visar situationen det djupt olämpliga i att upphandla specialiserad psykiatrisk vård med enbart lägsta pris som tilldelningsgrund. Ytterst är det patienterna som får betala för misslyckade upphandlingar med en dålig vård.

Med anledning av ovanstående har vi tre förslag till de politiska partierna i Hälso- och sjukvårdsnämnden:

1. Vi som brukarråd menar att psykiatrisk specialistvård är ett synnerligen olämpligt område att upphandla med enbart lägsta pris som tilldelningsgrund. Vårt förslag är att man mellan partierna gör en överenskommelse om att kvalitet måste finnas med som en parameter i all framtida upphandling av nämnda vård formulerat som "bästa förhållandet mellan pris och kvalitet".

2. Vi menar vidare att vite måste finnas inskrivet i framtida avtal om leverantören bryter mot avtalsvillkoren, tex vad gäller kvalitet. Utan vitesklausuler har regionen inget att sätta emot en vårdgivare, vilket ytterst drabbar patienterna.
3. Vad beträffar den upphandlade och nu överklagade upphandlingen av psykiatrisk specialistvård i de aktuella geografiska områdena menar vi att Region Stockholm ska förkasta de lagda anbuden då de måste anses onormalt låga och då vi menar att anbudsgivarna inte kan förklara det låga priset på ett tillfredställande sätt. Gör om upphandlingen med ny tilldelningsgrund samt vitesklausul inskriven i avtalet.

Stockholm den 15 november 2024

**Föreningarna i Brukarrådet för psykiatrifrågor
på Hälso- och sjukvårdsförvaltningen**

Attention Stockholm
Autism Stockholm
Equal
Frisk & Fri Stockholm
Intresseföreningen för Schizofreni Stockholms län
Patienter och Anhöriga i Rättspsykiatri
RSMH Mälardalen- Gotland
SPES Stockholm
Ångestföreningen Stockholm

Samt
NSPH Stockholm